

Minimální preventivní program

Školní rok 2023/2024

Č.j. DD/1002/2023

Obsah

1. Základní údaje o zařízení	3
2. Úvod.....	4
3. Charakteristika zařízení.....	4
4. Cíle minimálního preventivního programu.....	5
5. Formy rizikového chování, na které se zaměřuje naše zařízení a realizace prevence.....	6
6. Další primární opatření.....	8
7. Realizace preventivních programů DD.....	9

1. Základní údaje o zařízení

Název:

Dětský domov, Senožaty 199
Sídlo: Senožaty 199, 394 56 Senožaty

Zřizovatel:

Kraj Vysočina
Právní forma: příspěvková organizace

Statutární orgán:

Mgr. Martina Buchalová Horská - ředitelka

Vedoucí pracovníci:

Dana Burdová DiS. - zástupce ředitele
Bc. Michaela Ješátková - vedoucí vychovatelka

2. Úvod

Dětský domov Senožaty (dále jen DD) je zařízení pro výkon ústavní výchovy. Děti zde umístěné patří mezi jednu z nejohroženějších skupin z pohledu rizik sociální patologie. Prostředí, ze kterého přicházejí je často nepodnětné a děti jsou poznamenány celou řadou negativních společenských jevů (závislosti a trestná činnost rodičů či jiných pečujících osob, zanedbávání, zneužívání, atd.). Hlavní preventivní strategií našeho domova je proto osvojování si základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, které vedou u dětí k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je dokument, který je výsledkem osvědčených pedagogických postupů a zkušeností. Vždy je však kladen důraz na individuální práci s dítětem a jeho současné problémy a potřeby. MPP je každoročně upravován dle aktuálních potřeb dětí a v souladu s novými zkušenostmi a poznatky v oblasti pedagogiky.

3. Charakteristika zařízení

V DD Senožaty jsou děti umístěné na základě rozhodnutí soudu nebo na základě Smlouvy o poskytování plného přímého zaopatření v ústavním zařízení (dále Dohoda o dobrovolném pobytu), a to podle zákona č.109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy, nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů, v souladu se zákonem 383/2005 Sb., 438/2006 Sb., 333/2012 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

Dětský domov má kapacitu 32 dětí a je dětským domovem rodinného typu. Tzn., že děti jsou rozděleny do (zde konkrétně do 4) rodinných skupin a každá skupina má své stálé (kmenové) vychovatele a svůj soukromý prostor k obývání.

Děti jsou po příchodu do našeho zařízení rozdělovány do té rodinné skupiny, kde si myslíme (na základě předem získaných informací o dítěti), že budou nejlépe prosívat. Samozřejmě je snaha o nerozdělování sourozenců, pokud to je možné. Věkové rozpětí klientů je od 3 do 18 let s možností prodloužené péče do doby ukončení přípravy na povolání, tedy do 26 let klienta. Nezaopatřeným zletilým klientům je poskytována péče dle podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a zařízením.

4. Cíl minimálního preventivního programu

Naším hlavním cílem je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Jelikož značná část příchozích dětí byla těmto jevům vystavována, považují rizikové chování za normu. Děti byly vystavovány stresovým situacím, které mohou spustit obranné reakce, ať již verbální nebo neverbální konflikt s ostatními, ničení majetku, sebepoškozování, požívání alkoholu a jiných návykových látek. Ostatně i přechod do dětského domova je navzdory veškerým snahám personálu DD pro děti velmi stresovou situací, a proto je naše úsilí o co nejhladší průběh adaptace dítěte na nové prostředí samozřejmostí.

Další důležitou součástí programu je posilování sebeúcty i vzájemné úcty (jak mezi dětmi navzájem, tak ve vztahu vychovatel/učitel či jiná autorita – dítě), odstraňování nevraživosti, nedůvěry a sobeckosti mezi sebou. Je třeba vyzkoušet různé způsoby, které pomohou formovat psychicky zdravou osobnost, která bude mít odmítavý postoj k negativním společenským jevům.

Cíle MPP - shrnutí:

- dítě umí řešit různé problémy, příp. si umí říci o pomoc s řešením problému, ví na koho se obrátit
- dítě je informované o škodlivosti návykových látek
- dítě umí říct „ne“
- dítě zvládá sociální komunikaci
- dítě pozitivně vnímá samo sebe a má zdravé sebevědomí
- dítě zvládá sebeovládání
- dítě se dokáže zařadit a obstát v kolektivu
- dítě zná zásady slušného chování, rozlišuje co je špatné a co dobré
- dítě respektuje odlišnosti a snaží se o pochopení druhých
- dítě umí aktivně trávit volný čas
- dítě je poučeno o možných rizicích sociálních sítí a internetu
- dítě je (přiměřeně jeho věku) poučeno v oblasti sexuality
- dítě zná zásady správné výživy a zdravého životního stylu
- dítě zná svá práva a povinnosti

5. Formy rizikového chování, na které se zaměřuje naše zařízení a realizace prevence

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže je zaměřena primárně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování dětí a mládeže:

a) Agresivní chování

- agrese fyzická i verbální, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedíí, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie aj.

Realizace prevence:

- individuální práce s dětmi, rozhovory
- skupinová sezení
- aktivní trávení volného času, sportovní vyžití
- informovat děti o důsledcích agresivního chování – vše vysvětlováno na příkladech
- seznámit děti s rozdílností mezi lidmi, vedení k toleranci a pochopení, vysvětlit na příkladech
- podpora zdravé komunikace – umět odmítnout, omluvit se, poděkovat

b) Delikventní chování

- ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny.

Realizace prevence:

- individuální i skupinová práce s dětmi
- skupinová sezení
- informovat děti o důsledcích delikventního chování – vše vysvětlováno na příkladech
- vedení k aktivnímu trávení volného času, sportovní vyžití
- vedení k respektu a toleranci
- vedení k ohleduplnosti a šetrnému zacházení s cizími věcmi

c) Záškoláctví

- a neplnění školních povinností.

Realizace prevence:

- individuální a skupinová práce s dítětem
- spolupráce se školou, příp. s psychologem
- seznamování dítěte s jeho povinnostmi a kladení důrazu na dodržování stanovených pravidel
- vysvětlit důsledky rizikového chování
- rozvoj odpovědného přístupu a motivace k učení
- podpora pozitivního přístupu ke škole
- učení sociální komunikace

d) Závislostní chování

- užívání různých psychoaktivních látek (drogy, alkohol, tabák,), gambling, závislost na počítačích a počítačových hrách, zneužívání informačních technologií aj.

Realizace prevence:

- seznámení dítěte s riziky užívání návykových látek na lidský organismus
- seznámení dítěte s právními a sociálními důsledky závislostního chování – vše vysvětlováno na příkladech (besedy, filmy, výukové tabule, propagační materiály)
- zvýšená pozornost směrem k rizikovým dětem
- motivace k plnohodnotnému trávení volného času a jeho realizace (kroužky, vycházky, výlety, pobyty, sportovní, taneční či jiné pohybové aktivity, kulturní a společenské akce, využívání posilovny DD a tělocvičny základní školy, atd.)
- budování důvěry mezi vychovateli a dětmi
- vštěpování pravidel chování na internetu, upozorňování na rizika spojená se sociálními sítěmi a virtuální komunikací
- mít alespoň základní přehled o pohybu dětí na internetu

e) Spektrum poruch příjmu potravy

- mentální bulimie, mentální anorexie.

Realizace prevence:

- vštěpování zdravého životního stylu a zdravé výživy
- vysvětlení důsledků jaké poruchy příjmu potravy na lidský organismus mají
- budování sebeúcty a zdravého sebevědomí
- preventivní lékařské prohlídky, vysvětlení jejich významu

- psychologická sezení
- vedení k osobní a duševní hygieně

f) Sexuální rizikové chování - projevy spojené s intimním a pohlavním životem dětí, která přináší rizika zdravotní, sociální a psychologické, včetně rizikového sexuálního chování, které vede k trestné činnosti.

Realizace prevence:

- individuální práce s dětmi, dle jejich potřeb a věku
- informovat děti na rizika spojená s nevhodným sexuálním chováním
- informovat děti o jejich právech a povinnostech
- vést děti k zodpovědnému a bezpečnému sexuálnímu chování
- informovat o používání ochrany před sexuálně přenosnými chorobami či nechtěnému početí
- zdůrazňovat význam partnerství, vysvětlovat pojmy láska, náklonost apod.

6. Další primární opatření:

a) Individuální pohovory a skupinová komunikace:

- Denně s kmenovými vychovateli dětí.
- Pravidelně jednou za 14 dní se sociální pracovníci a vedoucí vychovatelkou DD, nebo dle potřeby.
- Skupinové sezení, možnost podílet se na týdenním plánu činnosti u RS.
- Terapeutické a psychologické pohovory s externím psychologem.
- Besedy s odborníky - minimálně dvakrát ročně.
- Muzikoterapie.
- Kulturní pořady se zaměřením na protidrogovou problematiku či jiný sociálně patologický jev.
- Činnosti zaměřené na posilování sebedůvěry a sebeuplatnění.
- Sportovní činnosti, vycházky, relaxace, osobní volno dětí.
- **Opakované probírání Vnitřního řádu DD s dětmi**

b) Pravidelné sezení dětí DD s ředitelkou dětského domova.

- c) **Porady pedagogických pracovníků**, konané každý měsíc. Hlavním tématem je případová práce s dětmi a jejich vývoj, plán výchovné práce, spolupráce s odborníky.
- d) **Schránka důvěry** (umístěná v 1.patře DD). Anonymní možnost předat vedení domova a pedagogům DD informace.
- e) **Možnost využít kontakty na pracovníky OSPOD a jiné organizace pomáhající dětem v ústavním zařízení.**

7. Realizace preventivních programů DD

Snažíme se maximálně využít volný čas dětí. Máme připraveno mnoho sportovních a kulturních aktivit. Dále pak programy zaměřené přímo na jednotlivé oblasti primární prevence sociálně patologických jevů.

Některé ze sportovních, vzdělávacích a kulturních programů, kterých se naše děti účastní:

Erasmus – mezinárodní setkávání dětí s výukou angličtiny

Lyžování v Koutech nad Desnou kde mimo sportovní vyžití dětí proběhly přednášky na téma finanční gramotnost.

Open Gate – pobyt se zaměřením na volbu budoucího povolání

Turistika na Slovensku v Zuberici - týdenní turistický pobyt dětí v Zuberici.

Turistika v Peci pod Sněžkou - pobytová akce plná výletů a aktivit pro děti v horském zdravém prostředí.

Předvánoční lyžování v Peci pod Sněžkou – lyžování s vánoční atmosférou.

Festival OUT OF HOME - akci většího formátu, kde si děti mohou na stanovištích rozmístěných po Praze vyzkoušet nejrůznější zaměstnání a ukázat své talenty a přednosti.

Imanuell - pobytová rekreační akce s výukou angličtiny

Dračí lodě – společenská a sportovní akce Praha

Slavata triatlon- sportovní akce zaměřená na jednání Fair Play

Účast v projektu "**Dejme dětem šanci**" - děti se účastní v rámci projektu kulturních, vzdělávacích a sportovních akcí.

Projekt „**Začni správně**“ a **Život na nečisto**“ – vzdělávací a poznávací projekt, příprava na život mimo DD po dosažení zletilosti.

Dobré víly – nabídka a spolupráce na různorodých sportovních, kulturních akcí

Turistické srazy – vzájemná setkání dětských domovů

Letní tábory – bez přítomnosti vychovatelů v rámci osamostatňování se

Víkendové pobyty na farmě Naděje – Ledeč nad Sázavou

Zájmové útvary při ZŠ Senožaty

Divadelní kroužek – v průběhu celého roku děti nacvičují a připravují program, se kterým vystupují na různých kulturních akcích a soutěžích. Nacvičují divadlo, tanec, zpěv či přednášení.

"Nejmilejší koncert" - FDD ČR pořádá každoročně přehlídku zájmové umělecké činnosti dětí z dětských domovů „Nejmilejší koncert“. Celostátní finálová přehlídka se koná za podpory MŠMT ČR na konci měsíce května. Naše děti průběžně po celý rok připravují program, se kterým se účastní této soutěže.

Sportovní a atletické soutěže - **Sportovní hry DD, florbal, fotbal Senožaty**

Taneční pro mládež – výuka společenských tanců a společenského chování

Programy zaměřené na oblast primární prevence sociálně patologických jevů:

Červený kříž – beseda na téma prevence psychopatologických jevů.

Přednáška probační a mediační služby Pelhřimov - rizikové chování, trestná činnost a její důsledky.

Policie ČR – prevence kriminality a psychopatologických jevů

Kurz první pomoci – modelové situace na záchranu života

Kurz sebeobrany - modelové situace jak se ubránit útočníkovi

Spolupráce s ostatními odborníky a organizacemi:

Odborní lékaři: MUDr. Bláhová - praktická lékařka
MUDr. Zachová – praktická lékařka
MUDr. Houšťková – praktický lékař
MUDr. Laštovicová – psychiatr
MUDr. Havelka - psychiatr
Mgr. Jiří Daníček - psychoterapeut
Mgr. Matoušková – psycholog

PPP Pelhřimov

SPC Jihlava

Policie ČR

DDÚ Homole

OSPOD

a další odborná pracoviště.

Naším snahou je vychovat člověka, který bude umět nakládat se svým volným časem, zvládat základní sociální dovednosti, bude si vážit svého zdraví a nebude se dostávat do konfliktu se zákonem a institucemi.

Zpracovala : Bc. Ludmila Matlachová, vychovatelka

Senožaty dne 24.8.2023

Schválila: **Mgr. M. Buchalová Horská, ředitelka DD**

